

HI-FI

KONCERT U NAŠEM STANU

Piše:
Dušan Dragović

KOLIKO SNAGE?

Teoretska objašnjenja i praktične upute kako se koriste Hi-Fi uređaji

Vati, decibeli, foni, zvučni pritisak... sve se to zamršilo, pogotovu ako niste preskakali te zapreke redom kako su bile postavljene u proteklih šest nastavaka naše rubrike. Da malo razbistrimo te pojmove, bar u njihovim završnim razinama, jer, čini se, diskofile ne zanima kako se dolazi do jedne Hi-Fi performanse, već samo njen finalni brojčani iskaz!

Mi smo već i došli do jednog takvog iskaza. Za reprodukciju umjetničke glazbe stereo-pojačivač mora imati 2x200 W kontinuirane snage, a možda i više od toga, samo što se nismo usudili nabrati druge dokaze tome u prilog. Jer, i ovakav iskaz o potrebnoj snazi pojačivača može u neupućenih diskofila izazvati pravi šok i očajanje što njihov sistem ima 2x170 W manje nego što je potrebno. No, ovaj »deficit« ne mora uvijek doći do izražaja. Prije svega, ovoška snaga pojačivača nije potrebna zbog stalnog iakog slušanja, koje se približava pragu bola, jer za takvo slušanje, npr. zabavne glazbe, koliko se god to činilo paradoksalno, više je nego dovoljan pojačivač od 2x20 W.

To je potpuno jasno i nema mjesta kolebanju i »diskusiji«! Za reprodukciju umjetničke glazbe koja može imati maksimalan raspon dinamike (na pločama, čitavih 50

dB) potrebno je da pojačivač ima REZERVU snage od 2x200 W kako bi s lakoćom reproducirao bar dva dinamička udara iznad prosječne razine slušanja — jedan fortissimo (ff), a zatim forte fortissimo (fff), za što je potrebno da pojačivač poveća izlaznu snagu najprije 10 puta, a zatim 100 puta, u odnosu na prosječnu snagu od 2x2 ili 2x3 W (za f). I, eto vam 200 ili 300 W po kanalu!

Ali, tu ima jedno zbilja spasonosno ALI — nije

sva glazba pisana u maksimalnoj dinamici. Kompletan barok, sve prije njega, a zatim i Haydn i Mozart, dakle — sva glazba prije Beethovena, nikada ne premašuje, ni u živom izvođenju a kamoli na pločama, dinamiku od 40 dB fizičkog zvučnog pritiska. A to je, ne zaboravite, čitavih 30 dB manje od kulminacije vagnerijskog orkestra (70 dB). Dalje, za snimke sonata, trija, kvarteta, kvinteta kao i komornih orkestara (do 13 izvornih),

koji imaju još manju dinamiku, dovoljan je pojačivač mnogo manje snage. Za diskofile ove glazbene orijentacije, ili za one koji »ne trpe« romantiku, a još manje vole modernu, ili za ljubitelje džez — **APSOLUTNO NIJE POTREBAN** Hi-Fi sistem od 2x200 W. Naprotiv, ovako mamutskim sistemom mogli bi osti u iskušenje da preforsiraju zvuk iznad prirodnog ekvivalenta i da, navikavajući se na tako nešto, iskvare svoj glazbeni ukus.

Opet: ALI, postoji i jedna otežavajuća okolnost (nije jedina, vidjet ćete u idućem broju!). Kao što u koncertnoj praksi simfonijski orkestri nikada ne »spuštaju zvuk do teoretskog minimuma ppp, od 30 dB (zvučnog pritiska) — jer toliko je šum dvorane, čak i kad je publika mirna kao bubica — te, upravo zato, da bi »pokrili« ovaj šum, moraju svirati naitiša mjesta s razinom od 40 dB, tako isto Hi-Fi sistem u središtu grada mora raditi većom snagom nego sistem udaljen od gradske buke. Kada se sve ovo uzme u obzir, pravilo o potrebnoj snazi stereo-pojačivača glasi: **NAJ-MANJE** 2x35 W sinusoidalne snage!

Za »gostovanje« Amadeusa-kvarteta u vašem stanu dovoljan je Hi-Fi sistem od 2x35 W, no ako ovakav orkestar (na slici dolje) treba »ući« u vaš stan, onda nije dovoljan ni Hi-Fi div od 2x200 W

